

Wie is de stichter van de Broederschap van de Rozenkrans?

Dit probleem blijft een twistvraag, zelfs tussen dominicaanse geschiedschrijvers. Daar komt nog bij dat de traditie wil dat **St-Dominicus (1170-1221)** zelf de Broederschap zou gesticht hebben.

Wanneer wij dit onderwerp dieper onderzoeken komen er twee namen naar voor die een belangrijke rol gespeeld hebben en die dan ook, afhankelijk van de geschiedschrijver, als stichter worden bestempeld; nl. **Alanus de Rupe (Alain de la Roche, Alanus vander Clip)(1428-1475)** en **Jacobus Sprenger (1436-1495)**.

Alanus de Rupe

De persoon die beiden gekend heeft en een duidelijk antwoord had kunnen geven is **Michael Franciscus ab Insulis (Michael François)(1435-1502)**. Deze Franse dominicaan was een leerling en daarna een goede vriend van Alanus in Parijs. Later verbleven ze nog samen in het klooster van Douai. In 1469 verhuisde Michael Franciscus naar Keulen waar Jacobus Sprenger prior was. Zijn geschrift, het *Quodlibet de veritate Fraternitatis Rosarii seu Psalterii beate Marie Virginis*, werd eerst als determinatio (les of lessenreeks onder de vorm van een dispuut) voorgedragen rond 20 december 1475 en verscheen daarna in een tweevoudige uitgave. De eerste werd in 1476 gedrukt, de tweede in 1479. Deze twee uitgaven verschillen zodanig dat ze elkaar tegenspreken wat betreft de stichter van de broederschap. In de eerste wordt Alanus de Rupe als stichter aangeduid, in de tweede Jacobus Sprenger. In de tweede uitgave geeft Michael Franciscus de reden van deze nieuwe druk:

"Een determinatio die in handen komt wordt niet met dezelfde woorden en zin ontvangen als waarmee zij uitgesproken werd. Dat blijkt uit een zekere uitgave van dezelfde les die zeer veel onjuistheden bevat en, zonder weten of raadpleging van mij, nochtans onder mijn naam vervaardigd en te koop gesteld".

Hieruit blijkt dat hij de Broederschap die Jacobus Sprenger stichtte op 8 september 1475 als eerste aanduidde. Het is in elk geval de eerste officiële en overkoepelende Broederschap van de Rozenkrans. Het is de

148
157
Autodidactica decimo p[er]pulchra et desolata de septem doloribus
xpifere virginis marie ac communi & saluberrima confraternitate
de super instituta ad eius honorem & gloriam

enige die door de Romeinse curie erkend en met aflaten vereerd werd. Als inquisiteur en invloedrijk persoon heeft Jacobus Sprenger er voor gezorgd dat deze broederschap op 10 maart 1476 goedgekeurd werd door Alexander van Forli, die toen als pauselijke nuntius te Keulen verbleef. Ook Paus Sixtus IV gaf in 1479 zijn zegen over het rozenkransgebed. Wel bestond er vóór 16 maart 1470 een broederschap te Douai. Getuige hiervan is een oorkonde door Johannes a Curia aan die broederschap gericht op deze datum:

*"Het geloof en de godsvrucht kennende van de broeders en zusters van de **Confrateria Virginis Mariae et beati Dominici** (broederschap van de Maagd Maria en zalige Dominicus) van de predikbroeders, die te Douai werd gesticht tot geestelijke communicatie van alle verdiensten en tot het bidden van het Mariapsalter (rozenkrans), zonder verplichting nochtans op zonde, zware noch dagelijkse, maar alleen op straf van niet deelachtig te zijn aan de verdiensten van zovele psalters van de andere medebroeders... neem ik alle en tegenwoordige en toekomstige leden op in al de (geestelijke) goederen van de broeders van onze Hollandse Congregatie..."*

Niettegenstaande er nergens gewag wordt gemaakt van Alanus de Rupe, mogen we wel aannemen dat hij de stichter is van deze broederschap die echter niet de naam "Broederschap van de Rozenkrans" droeg maar wel het bidden van de rozenkrans propageerde.

In hoeverre Jacobus Sprenger beïnvloed is geworden via Michael Franciscus ab Insulis door de broederschap van Alanus de Rupe in Douai, is niet te achterhalen.

-
- NEYRINCK o.p., S.,
Wie heeft de Broederschap van de Rozenkrans gesticht I ?,
Dominikaans Leven 29 (1973) blz 241-245.
  - NEYRINCK o.p., S.,
Wie heeft de Broederschap van de Rozenkrans gesticht II ?,
Dominikaans Leven ?? (19??) blz 13 - 19